

Sygn. akt VII U 675/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Danuta Dadej -Więsyk Protokolant st. sekr. sąd. Małgorzata Sobczuk

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2016 roku w Lublinie

sprawy z odwołania A. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania A. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 7 kwietnia 2016 roku znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala A. J. prawo do emerytury począwszy od dnia (...)roku.

Sygn. akt VII U 675/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 kwietnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. odmówił A. J. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu wskazano, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach (decyzja k. 37 akt ZUS).

Z powyższą decyzją nie zgodził się A. J.. W odwołaniu złożonym w dniu 19 kwietnia 2016 roku podniósł, iż organ rentowy niesłusznie nie uwzględnił okresów pracy w warunkach szczególnych, gdyż taką pracę faktycznie wykonywał od 1 lipca 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku. Wskazał, że powyższą pracę mogą potwierdzić świadkowie z odwołania (odwołanie k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

A. J. urodził się w dniu (...).

W dniu (...) roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury.

Do wniosku dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych i świadectwa pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w oparciu o zgromadzone dokumenty uznał za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. łącznie 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających. Organ rentowy nie uwzględnił

okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach ponieważ w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, odnośnie okresu od 1.07.1983 r. do 31.01.1993r., podano, iż wnioskodawca pracował na stanowisku palacz, natomiast w świadectwie pracy wykazano, iż był on zatrudniony na stanowisku pracownika fizycznego, natomiast odnośnie okresu od 1.02.1993 r. do 31.12.1998 r. powołano się do niewłaściwego wykazu, a wynikające ze świadectwa pracy stanowisko „pracownik fizyczny - palacz w gorzelnii” nie uprawnia do obniżenia wieku emerytalnego.

Organ rentowy ustalił, iż skarżący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i w dniu 7 kwietnia 2016 roku wydał zaskarżoną decyzję (k. 37 a.e.).

Do okoliczności spornych w niniejszym postępowaniu należały warunki pracy wnioskodawcy i ich wymiar w okresie od 1 lipca 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku.

A. J. był zatrudniony w (...) w K. w okresie od 1 lipca 1983 r. do 31 stycznia 1993 r. na stanowisku pracownika fizycznego (świadectwo pracy – a.o. – k. 10).

W związku z likwidacją zakładu pracy został zatrudniony z dniem 1 lutego 1993 r., na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w K. na stanowisku pracownika fizycznego. Na tym stanowisku wnioskodawca był zatrudniony do 30.11.2006 r., a z dniem 1.12.2006 r. stanowisko skarżącego zostało wskazane jako „pracownik fizyczny - palacz”. Stosunek pracy ustał z dniem 31 sierpnia 2015 roku.

Z dniem 10 marca 1984 r. A. J. uzyskał tytuł mistrza w zawodzie palacz kotłowy (dyplom – a.o. – k. 10) oraz co kilka lat zdawał egzamin uprawniający do zajmowania się eksploatacją kotłów parowych (zaświadczenie – a.o.).

W okresie od 1.07.1983 r. do 31.01.1993 r. w(...)w K. oraz od 1.02.1993 r. do 31.08.2015 r., w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. A. J. pracował jako pracownik fizyczny – palacz przy obsłudze urządzenia nieautomatyzowanego i rusztowego kotłów parowego typu przemysłowego – kocioł w gorzelnii w pełnym wymiarze czasu pracy (pismo – k. 4).

A. J. w okresie zatrudnienia w (...) K., a następnie (...) sp. z o.o. był zatrudniony jako palacz w gorzelnii przy kotle wysokociśnieniowym, wysokoprężnym. (...) była zasilana przez kocioł parowy, który znajdował się w kotłowni, to był jeden piec dwupłomienicowy. Do obowiązków wnioskodawcy należało dowożenie węgla ze składu opałowego, znajdującego się około 50 m od budynku. Skarżący dowoził węgiel taczka do kotłowni, a następnie wrzucał łopatą węgiel do palenisk. Ręcznie oczyszczał piec ze szlaku stanowiącej pozostałości po spalaniu którą następnie wywoził taczka na skład. Przy piecu znajdowały się ruszty stałe, które trzeba było czyścić od kilku do kilkunastu razy na zmianę.

Do stałych obowiązków skarżącego należało rozpalenie kotła, utrzymanie ciśnienia do 12 atmosfer, musiał on podrzucać węgiel, dolewać wody, obserwować jej poziom, dbać o parametry. Do obowiązków wnioskodawcy należała tylko obsługa kotła parowego w tym również remont i czyszczenie. Remont był przeprowadzany raz w roku. Polegał on na czyszczeniu rusztów, kanałów dymowych, wyczyszczeniu popiołu z kanałów. Kanały miały ok. 50 metrów. Po zakończeniu kampanii w (...)przez okres 2 tygodni do miesiąca wnioskodawca zajmował się opisanymi wyżej czynnościami przy czyszczeniu kotła, sporadycznie mógł być kierowany do rozładunku węgla z wagonów dzień w roku lub rzadziej zajmowało mu malowanie kotłowni. Skarżący pracował w pomieszczeniu kotłowni w ogromnym zapyleniu, dymie, wysokiej temperaturze. Pracownicy(...) byli podzieleni na pracowników fizycznych i umysłowych i niezależnie od zajmowanych stanowisk mieli wpisywane powyższe określenie w angażach (zeznania wnioskodawcy – k. 24-25, 26v, zeznania świadków H. K. – k. 25, 25v, J. K. – k. 26).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

W ocenie Sądu zeznania wnioskodawcy oraz świadków zasługują na obdarzenie wiarą w całości. Zeznania te są spójne, rzeczowe i wzajemnie się uzupełniają. Świadkowie w przedmiotowym okresie czasu byli razem z wnioskodawcą zatrudnieni w (...)K. a następnie w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w K.. Tym samym świadkowie mieli możliwość poczynienia własnych i trafnych spostrzeżeń, co do charakteru jej zatrudnienia. Wymienili dokładnie czynności wykonywane przez wnioskodawcę w ramach jego obowiązków. Potwierdzili również, iż wnioskodawca był narażony na

kontakt z trującymi oparami dymu, zapyleniem i wysoką temperaturą. Świadczenie wykazali, że praca na stanowisku palacza wymagała stałej obecności przy piecu.

Nadmienić należy, iż świadkowie są dla wnioskodawcy osobami obcymi, niezainteresowanymi wynikiem postępowania. Ich zeznania znajdują potwierdzenie w treści dokumentów zgromadzonych w aktach.

Sąd obdarzył wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, a w szczególności z akt ZUS.

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2009 Nr 153 poz. 1227 ze zm.), kobietom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęły okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Ustęp 2 artykułu 32 stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zgodnie z ustępem 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie, przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Dokonując oceny, czy wykonywaną przez wnioskodawcę pracę W (...) K. należy zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Z uwagi na braki formalne w dokumentach organ rentowy wszczął procedurę mającą na celu wykazanie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy ma jednak ograniczoną swobodę prowadzenia postępowania dowodowego. Z przepisów

proceduralnych wynika, bowiem jakie środki dowodowe stanowią podstawę ustalenia konkretnych okoliczności. Zgodnie z § 2 ust. 2 wskazanego Rozporządzenia Rady Ministrów, szkodliwość warunków pracy stwierdzają pracodawcy w świadectwie pracy lub świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionych według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie tego aktu prawnego. Dokument ten jest dla organu rentowego wiążący w tym sensie, że stanowi on dowód wykonywania przez pracownika pracy w szczególnych warunkach. Na podstawie przedłożonej przez wnioskującego dokumentacji organ rentowy wydaje decyzje, które podlegają kontroli Sądu.

W przeciwieństwie do postępowania przed organem rentowym, Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi. Zasadniczym celem tego postępowania jest, bowiem rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 kpc, który stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Zdaniem Sądu, na podstawie zeznań wnioskodawcy w charakterze strony, a także zeznań świadków wynika, że A. J. w okresie zatrudnienia w(...) w K. od 1 lipca 1983r. do 31 stycznia 1993 r. oraz w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. od 1 lutego 1993 r. do 31 grudnia 1998 roku wykonywał prace określone w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z dnia 7 lutego 1983r. (op. cit.) - dział XIV „Prace różne” poz. 1 - „prace nie zautomatyzowanych palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego”.

W sprzeczności z tymi ustaleniami nie stoi, podnoszony przez organ rentowy opis stanowiska pracy w świadectwie pracy „pracownik fizyczny”, gdyż z opisanych zeznań wynika, iż prace wnioskodawcy polegała na pracy palacza kotła, a kierownik gorzelni w (...) K. wskazał, iż pracownicy mieli wpisywane w angażach pracownik fizyczny lub umysłowy, w zależności od rodzaju wykonywanej pracy i stanowiska pracy nie były ściślej precyzowane.

Wnioskodawca wykonywał pracę palacza rusztowego kotła parowego i do zakresu obowiązków palacza należało również oczyszczenie rusztów, kotła, przewodów w celu zapewnienia sprawności urządzenia do wytwarzania pary. Ustawodawca bowiem przy określaniu stanowiska wskazał na pracę palacza kotła a nie wyodrębnił jedynie np. prac przy paleniu w piecu. Natomiast wykonywanie od jednego dnia do kilku w roku innych prac fizycznych przez wnioskodawcę, w tym rozładunek węgla, malowanie kotłowni nie ma wpływu na ciągłość i wymiar pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że jeśli czynności wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny w stosunku do czynności podstawowych kwalifikowanych jako praca w szczególnych warunkach, to nie ma podstaw, aby tej pracy nie zaliczać do okresu uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Łącznie staż zatrudnienia od 1 lipca 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku w warunkach szczególnych wyniósł ponad 15 lat i 6 miesięcy.

Spełnienie przez A. J. pozostałych przesłanek do przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie było kwestionowane. Wnioskodawca w dniu(...)roku ukończył 60 lat życia, posiada na dzień 1 stycznia 1999 r. 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Prawo do emerytury przysługuje wnioskodawcy od dnia (...) roku, tj. do dnia złożenia wniosku.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji.